

Hátrányban vannak a kkv-k

KÖZBESZERZÉSEK A GVH elé került a kötelező részekre bontás megszüntetése

A közbeszerzési törvény tavaly nyári módosítása a kötelező részekre bontás megszüntetésével hátrányosan érinti a kkv-kat – értékelt lapunknak a törvényt módosító Dagonya András. A közbeszerzésekkel foglalkozó ügyvéd, európai uniós szakjogász emiatt egyik ügyfele ügyében a GVH-hoz fordult.

Tar Gábor

– A közbeszerzések tavalyi számában, értékében erőteljesen érezhető, hogy 2013-ban lezárult a 2007-ben kezdődött hétéves uniós költségvetési ciklus szerződés-kötésekre vonatkozó időszak. Tavaly ugyanis a közbeszerzések száma több mint egyharmadával, összértéke pedig több mint kétharmadával emelkedett. A közbeszerzési törvény 2013. július 1-jei módosítása mennyiben váltotta be egyik fő célját, az uniós források lehívásának gyorsítását?

– Határozottan ki lehet jelteni, hogy a törvényt módosító által bevezetett gyorsító, egyszerűsítő szabályok elősegítik az uniós források minél gyorsabb lehívását. Az is tény ugyanakkor, hogy az eljárások számában mért növekedés java a kis értékű, hirdetmény nélküli eljárásokhoz köthető.

– Ez utóbbi eljárást a törvényt módosítás értelmében tárgyalás nélkül is lefolytathatják az ajánlatkérő állami cégek, szervezetek. Mennyire lett kedvelt ez az eljárás?

– A törvényt módosító óta eltelt időszak azt mutatja, hogy még gyakrabban alkalmazzák az ajánlatkérők a hirdetmény nélküli eljárást. A tavaly nyári módosítás gyakorlati szempontból talán legjelentősebb változtatása ugyanis ezeknél, a nettó 25 millió forint, illetve építési beruháznál 150 millió forintot értékhatár alatti beszerzéseknél történt. A közbeszerzési törvényt kiegészítő új, 122/A. paragrafus gyakorlatilag egy új eljárásformát vezetett be. Ezen kis értékű beszerzések esetén az ajánlatkérő 15 napos ajánlattételi határidő mellett minimum három gazdasági szereplőt hívhat fel ajánlattételre és az általuk benyújtott ajánlat vonatkozásában

Dagonya András kiemelte: a törvény előírja az ajánlatkérők esélyegyenlőségét

már nem kötelező tárgyalás tartása. Az eljárások ideje így a gyakorlatban 10-15 napra rövidült, miután a bírálóbizottságot csak egyszer kell összehívni.

– Az ajánlatkérő ennél az eljárásnál maga döntheti el, hogy melyik vállalkozást hívja meg az eljárásra. Ez nem okoz korrupciós kockázatot?

Inkább úgy fogalmaznék, hogy ez a lehetőség a piac felosztását okozhatja, ami látszatversenyt, illetve drágább közbeszerzéseket eredményezhet, amint ezt éppen Gazdasági Versenyhivatal (GVH) számos vizsgálata alátámasztott, bár többségében nem váltak jogerőre ezen határozatok. Mindamelltt azt is el kell mondani, hogy ha minden egyes eljárás hirdetmény nélkül indulna, azaz bármely piaci szereplő ajánlatot adhatna, akkor az jelentősen lelassíthatná a közbeszerzések menetét, így pedig tényleg súlyos gondok lennének az uniós források lehívásával.

– Az EU-források minél gyorsabb lehívásának elősegítése mellett a tavaly nyári törvényt módosító másik fő célja a kkv-k pozíciójának további erősítése volt a közbeszerzések terén. Itt milyen eredményt lehet látni?

– Korábban az ajánlatkérők pénzt kértek a dokumentációért, ami csökkentette a kkv-k piaci lépésének lehetőségét, versenyhátrányt jelentett a tőkeerősebb cégekkel szemben. A törvényt módosítás értelmében azonban minden gazdasági szereplő térítésmentesen kapja már meg a dokumentációt, és csak a nyertes ajánlattevőnek kell fizetnie. Mindamelltt a törvény egy másik lényeges módosítása, amit a tapasztalatok szerint az ajánlatkérők ki is használnak, éppen a kkv-k érdekeit sérti. Július 1-jétől ugyanis már nem kötelező a kiírások részekre bontása. Korábban ugyanis sok jogvitát eredményezett – akár még az uniós intézményekkel is –, a kötelező részekre bontás, miután nehéz ezektől elhatárolni egy-egy ki-

írás megfelelő részzeit. – Véleményem szerint azonban ezt a problémát a kötelező részekre bontás megszüntetése nem megfelelően kezeli, miután üzleti lehetőségektől fosztja meg a kkv-kat. A részekre bontás ugyanis azt jelenti, hogy ha a beszerzés tárgya jellegét, funkcióját tekintve több csoportra bontható, akkor részekre bontva kell meghirdetni a beszerzést. Ennek kötelező jelleggel történő alkalmazásának megszüntetése nyilvánvalóan hátrányos a kisebb piaci szereplők számára, illetve hátráltatja az igazi árverseny kialakulását.

– Tudna erre példát mondani?

– Az év végén jelent meg egy nyugat-magyarországi önkormányzat 450 millió forint értékű közbeszerzése, amelyen az egyik ügyfelem is elindult. Az ajánlatkérő élve a törvényt módosítás adta lehetőséggel a részekre bontás kizárásával kíván beszerezni egy speciális barlangszínház számára színjátszóeszközöket, illetve telefonközpontot, színházi bútorokat. A probléma az, hogy ezen a több szakterületet érintő, szerteágazó közbeszerzésen csak egy konzorcium tud elindulni. A közös ajánlattevői ajánlat összeállítása azonban komoly szakértelmet igényel, aminek megfizetésére a kkv-knak nincsen forrásuk. Erre a kiírásra becsülésem szerint csak egy-két ajánlat fut majd be, ebből adódóan nem alakul ki valódi árverseny. Ha azonban a kiírást 4-5, egyenként 100-150 millió értékű részre bontanák, akkor például egyedül a számítástechnikai eszközökre kiírt beszerzésre becsülésem szerint mintegy 10-15 ajánlatot is beadnának az érdeklődők, azaz összességében 25-30 ajánlat is érkezhethet az ajánlatkérőhöz, ami már valódi árversenyt generálna.

– A különböző részek egy kiírásban való meghirdetésének pozitívuma lehet azonban, hogy az ajánlatkérő az adott projektet gyorsabban tudja megvalósítani, ami például az EU-pénzek lehívásánál fontos szempont lehet.

– Ez igaz, azonban a törvény előírja azt is, hogy az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára. Valójában az ajánlatkérő minden egyes kiírásnál köteles ezt megvizsgálni, ettől függetlenül dönthet a részekre bontás elhagyása mellett. A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt persze megtámadható az ajánlati felhívás, és kikényszeríthető a részekre bontás. Ezzel csak az a gond, hogy a megtámadott kiírás értéke egy százalékát kell kifizetnie a jogorvoslatot keresőknek, miközben nincs garancia arra, hogy a jogvita kedvezően zárul számára. Az említett önkormányzati beszerzésénél így ügyfelemnek 4,5 millió forintot kellene befizetnie ahhoz, hogy az ügyel a Közbeszerzési Döntőbizottság foglalkozzon. Ehelyett úgy döntöttünk, hogy a Gazdasági Versenyhivatalhoz fordulunk. A kérelmet a múlt héten be is adtuk, amely arra vonatkozik, hogy a GVH kezdeményezzen eljárást a Közbeszerzési Döntőbizottságnál az önkormányzati beszerzés ügyében.

Zuhant a forint a feltörekvő piaci sokkok hatására

DEVIZAPIAC Az elmúlt tíz kereskedési nappól kilencet gyengüléssel fejezett be a forint az euróval szemben, így pénteken megérintette a 307-es szintet a jegyzés. A hazai deviza ezzel tízhónapos mélypontra esett, és a régiós fizetőeszközök közül a legrosszabb teljesítményt mutatja idén. A forint közel 3 százalékos gyengülést az év kezdete óta, míg a román lej 1,7, a lengyel zloty 1,35, a cseh korona pedig 0,65 százalékos veszített értékéből.

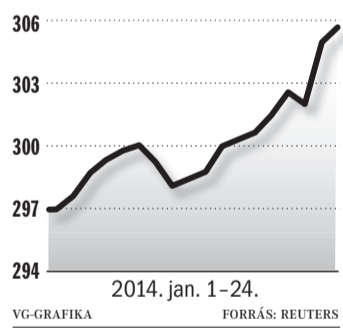
A múlt hét eleji 300 forint körüli szintről péntekre 305 fölé maradt az árfolyam. A forint esésében fontos szerepet játszott, hogy a törökországi politikai válság – amelynek hatására a líra történelmi mélypontra került – a feltörekvő devizák széles körét rántotta magával, de a kínai gazdaság lassulása is kockázatkerülést okozott. Az ukrán tüntetések sem csillapodnak, ami szintén elbizonytalanítja a befektetőket.

A hazai fizetőeszköz sérülékenységét növelheti, hogy a Magyar Nemzeti Bank kamatcsökkentési ciklusa – az elemzői várakozások és a jegybank kommunikációja szerint – tovább folytatódhat, miközben a 2,85 százalékos ráta már jelenleg is túl alacsony lehet a befektetőknél egy romló külföldi környezetben.

Ha nem javul a befektetői hangulat, és az MNB 2,5 százalékos közelébe csökkenti a kamatot, akkor a forint várhatóan továbbra sem tud majd jobb teljesítményt mutatni. A kockázatkerülés fokozódása viszont további leértékelődést vetítene előre annak ellenére, hogy technikailag várható lenne egy korrekció.

■ H. J.

Az euró ára (forint)

VG-GRAFIKA FORRÁS: REUTERS

Előirányzat-emelés mentette a társadalombiztosítási kasszát

TB-ALAPOK A tervezettnél jobban alakult a bevételek többsége – A nyugdíjkassza a legkiszámíthatóbb

Az előirányzatnál nagyobb bevételeknek, valamint egyes kiadási tételek év közbeni megemelésének köszönhetően összességében csaknem nullszaldósan zárták a tavalyi évet a társadalombiztosítási alapok.

A bevételek közül a tervezettnél több folyt be a szociális hozzájárulási adóból és a járulékokból – 3531 milliárd az előirányzott 3297 milliárdal szemben –, az egészségügyi hozzájárulásból – 138,6 milliárd a 113,7 milliárddal szemben. Ezeknél is jelentősebb mértékben, több mint 50 százalékkal teljesültek túl, és ezzel meghaladták a 61 mil-

liárd forintot az olyan egyéb járulékos és hozzájárulás-bevételek, mint amilyenek a gyógyszergyártói és forgalmazói befizetések.

A társadalombiztosítási alapok esetében a 2012-es költségvetési törvény eredetileg 5013 milliárd forintos bevételi és ugyanekkora kiadási előirányzattal számolt, az év során azonban ez utóbbit 5220 milliárd forintra növelték. Egy novemberi kormánydöntéssel 280-ról 297,5 milliárd forintra emelkedett a gyógyszerre, 43,3-ról 51,6 milliárd forintra a gyógyászati segédeszközök támogatási kerete. Ez volt az a két

Stabil a nyugdíjfinanszírozás

kassza, amelynél az év során a legnagyobb túlköltés mutatkozott, így viszont éppen sikerült benne maradni a keretben.

A kormány novemberben csaknem 27 milliárd forinttal megemelte a gyógyító-megelőző kasszát is. Ebből, valamint az év közben megtakarított pénzből lehetett azután a „kasszasöprést” követően 33,1 milliárdot kifizetni a kórházak részleges adósságrendezésre, 3,2 milliárdot pedig a várólisták rövidítésére és onkológiai betegek CT-MR-vizsgálatára.

A természetbeni ellátásokkal ellentétben a pénzbeli

ellátások többségére az előirányzatnál kevesebb ment el. Gyed-re 95,3 milliárdot terveztek, de csak 93,9 milliárdot kellett kifizetni, táppenzre a 61,5 milliárdos keretből 59,8 milliárd fogyott, míg a terhességi gyermekágyi segélyre összesen 38,1 milliárdot fordítottak, miközben 40,1 milliárdot szántak. A legkiszámíthatóbban tervezettnél továbbra is a nyugdíjkiadások bizonyultak: a 2830,5 milliárd forintos előirányzattal szemben 2839,4 milliárdot kellett nyugellátások finanszírozására fordítani.

■ Haiman Éva

Tb-alapok bevételei és kiadásai

(millió forint, 2013)

	Bevételek	Kiadások
Január	455 809	406 349
Február	420 672	410 069
Március	415 165	414 740
Április	443 331	406 786
Május	435 430	415 619
Június	429 527	413 860
Július	456 146	411 285
Augusztus	436 554	410 073
Szeptember	424 607	420 340
Október	433 566	411 715
November	430 685	615 350
December	376 932	427 917
Összesen	5 158 426	5 164 104

FORRÁS: MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR